

דוח מבקר העירייה 2013

לוי יורם - מבקר עיריית נהרייה ניסן תשע"ד 2014. April.

15.5.2014

לכבוד
מר ז'קי סבג
ראש עיריית נהרייה

הנדון: דוח ביקורת 2013

נכבדי ראש העירייה.

מצורף בזאת דו"ח ביקורת 2013
במקביל נמסר הדוח ליו"ר הוועדה לענייני ביקורת.
בהתאם לפקודת העיריות סעיף 170 ג. יש לנקוט בפעולות הבאות.

- א. תוך שלושה חודשים על ראש העיר להגיש לוועדה לענייני ביקורת את הערותיו לדוח ולהמציא לכול חברי המועצה העתק מהדוח בצירוף הערותיו.
- ב. הוועדה לענייני ביקורת תדון בדוח ובהערות ראש העיר ותגיש את סיכומיה והצעותיה.
- ג. תוך חודשיים מהיום שהועדה תגיש את סיכומיה והמלצותיה יש לקיים במועצה דיון מיוחד בדוח ובהמלצת ועדת הביקורת.
- ד. במידה ודיון כמצוין בסעיף ג. לא יתקיים. לא יאוחר משבעה חודשים ממועד הגשת הדוח לראש העירייה, ימציא המבקר עותק מהדוח לכל חברי המועצה והמועצה תדון בדוח ובהמלצותיו.

לצורך קבלת תגובות אני מבקש שלשכתך תעביר עותק מהדוח לגזבר, ליוע"מ ולמנכ"ל.
תגובתם תצורף לדוח שיוגש לחברי המועצה.

בברכה
לוי יורם

מבקר עיריית נהרייה.

העתק: הגברת עפרה ברכה, מנהלת אגף בכיר לביקורת ברשומ"ק. משרד הפנים ירושלים.

להלן מספר דגשים על עבודת הביקורת בעיריית נהרייה:

מבקר עיריית נהרייה הינו עובד הביקורת היחיד בעירייה ללא כל עוזרים או שרותי מזכירות. בנוסף לאיסוף החומר וכתובת הביקורת אני הוא זה שגם הדפיס וערך את הדוח. מאחר והדפסה ועריכה אינם תחום המומחיות שלי הדבר גזל ממני זמן רב וכל טעויות הדפוס והעריכה הם שלי. בנוסף להיותי עובד הביקורת היחיד התקציב השנתי של הביקורת בעיריית נהרייה עומד על חמשת אלפים שקל בשנה. לא תמיד מתאפשרת לי גישה חופשית וישירה אל חומרי הביקורת שלהם אני זקוק בעבודתי. גורמים אלא מקשים עלי בכיצוע עבודת הביקורת.

כעובדות אציין כי:

הועדה לענייני ביקורת בעיריית נהרייה לא התכנסה ולא דנה בדוחות הביקורת מזה למעלה מחמש שנים ולמעשה היא קיימת על הנייר בלבד וכלל לא פועלת. עדכנתי בנושא את הגורמים המתאימים הן בעירייה והן במשרד הפנים.

בשלוש השנים האחרונות אף דוח ביקורת לא נדון במליאת מועצת העירייה ולא הובא לידיעת הציבור. מדובר לא רק בדוחות הביקורת של מבקר העירייה אלא גם בדוחות הביקורת של משרד הפנים, בפרקים מדוח מבקר המדינה שמתייחסים לעיריית נהרייה. ובדוחות ביקורת שנערכו על התאגידים העירוניים או תאגידים שלעירייה יש שליטה בהם.

דוח הביקורת של 2013 יש מספר נושאים שעקב חשיבותם חזרתי עליהם מדוחות של שנים קודמות. אלא נושאים שאינם עוסקים בכסף אלא בחיי אדם וכוונתי לדוח העוסק בתמרורים וסימוני הדרך. וכן לדוח העוסק בהערכות לשעת חרום = קב"ט עיריית נהרייה

סקר נכסים בעיריית נהרייה

עיקר הכנסתה של עיריית נהרייה הוא מהארנונה. בהתאם לתקציב העירוני ההכנסות מהארנונה מהוות כ-50% מכלל הכנסות העירייה. (163 מליון שקל הכנסות מארנונה מתוך 336 מליון שקל סך ההכנסות. בהתאם לתקציב 2014) כך שלכל שינוי בגובה ההכנסות מארנונה יש השפעה רבה על סעיף ההכנסות בתקציב העירוני. אחוז אחד של שינוי בארנונה = 1.6 מליון שקל. המדד העיקרי לקביעת סכומי הארנונה הם יחידת השטח של הנכס, ככל שהנכס גדול יותר בשטחו הבנוי כן תשלום הארנונה יהיה גבוה יותר. קביעת השטח המחויב בארנונה נעשית בהתאם להצהרת הבעלים ובדיקת הרשות. בנהרייה ישנם כ-20 אלף בתי אב לצורך חיוב הארנונה.

המדד העיקרי לקביעת סכומי הארנונה הם יחידת השטח של הנכס, ככל שהנכס גדול יותר בשטחו הבנוי כן תשלום הארנונה יהיה גבוה יותר. קביעת השטח המחויב בארנונה נעשית בהתאם להצהרת הבעלים ובדיקת הרשות. בנהרייה ישנם כ-20 אלף בתי אב לצורך חיוב הארנונה. סה"כ השטחים המחויבים בארנונה הם: 2 מליון מ"ר מגורים, 1.6 מליון מ"ר אדמה חקלאית ועוד 0.4 מליון מ"ר תעשייה מסחר ושימושים אחרים. בהתאם לנתונים אלו עיקר הכנסת העירייה נובעת מהארנונה למגורים. "סקר נכסים" בהקשר של הארנונה העירונית פירושו ביצוע מחדש של מדידת כל השטחים המחויבים בארנונה. השוואת התוצאות המתקבלות מהסקר לנתונים הישנים שבעירייה והוצאת שומת ארנונה מתוקנת בהתאם. עריכת סקר נכסים היא חובה המוטלת על העירייה כדי להבטיח נכונות ועדכניות הרישומים בדבר שטחי הנכסים וכדי להביא לשוויון בין התושבים בתשלום המיסים והאגרות הקבועים בחוק. ברוב סקרי הנכסים שבוצעו לאחרונה ברשויות אחרות "התגלו" שטחים נוספים החייבים בארנונה והכנסות הרשות מהארנונה גדלו בצורה משמעותית. יש לציין כי גודל הנכס משפיע גם על היטלים נוספים שמעבר לארנונה על מגורים. לדוגמא היטלי פיתוח, ניקוז, תיעול, מדרכות שגם שיעורם נגזר משטח הנכס. החובה המוטלת על הרשות לערוך סקר נכסים.

חוזר מנכ"ל משרד הפנים 2/2008 מנחה את הרשות המקומית לערוך סקר נכסים לא יאוחר מיולי 2008. (עמוד 7 בחוזר. ראה נספח א). משרד הפנים מציין באופן קבוע (לפחות בשנים האחרונות) את הצורך לקיים סקר נכסים וזאת במסגרת ההנחיות לעריכת התקציב השנתי הנשלחות לרשויות המקומיות כל שנה קודם הכנת התקציב. (עמוד 40 בהנחיות להגשת מסגרת תקציבית לשנת 2014 ראה נספח ב). קובץ ההנחיות לגזברים אף הוא מציין את החובה לערוך סקר נכסים אחת לחמש שנים "אמונים ראש הרשות והגזבר על עדכון החיובים על פי גודל הנכסים בפועל תוך עדכון הרישומים והחיוב לתושב בהתאם לממצאי סקר נכסים שיערך אחת לחמש שנים" (ראה נספח ג) סעיף 287 בפקודת העיריות מאפשר לעירייה או לכל מי שהוסמך מטעמה להיכנס לנכסים שבתחומה ולבצע בהם מדידות. מכאן שלרשות המקומית יש את חובה והיכולת לבצע סקר נכסים בתחום שיפוטה.

עיריית נהרייה לא עשתה סקר נכסים בתחום שיפוטה בעשר השנים האחרונות לפחות.

עיריית נהרייה נמצאת במצב מסובך יותר מאחר ובפסקי דין שונים העירייה התחייבה בפני בית המשפט לבצע סקר נכסים זאת לפחות בחלק מהנכסים שבתחום שיפוטה. ת"מ 20770-09-12 פינטו נגד עיריית נהרייה. תובענה ייצוגית שעיקרה שגיאה חישובית של עיריית נהרייה בחישוב השטחים המשותפים במבנים שיש בהם שילוב של יחידות מסחר ומגורים. עיריית נהרייה הכירה בטעות החישובית שלה שילמה הוצאות משפט בסך של כ-100 אלף שח' ובמסגרת "הודעת חדילה" התחייבה לתקן את הטעות וכן לערוך סקר נכסים למבנים כנ"ל תוך 36 חודשים. (ראה נספח ד')

בתביעה ייצוגית נוספת ת"מ 22188-05-13 אלי מרציאנו נגד עיריית נהרייה גם כאן העירייה שילמה לתובעים 45 אלף שקל ומסרה "הודעת חדילה" = הכירה בטעות שלה. תביעה זו עיקרה בעיגול שטחים כלפי מעלה וחיוב נכסים בארנונה שלא לפי שטח המדויק. בהודעת החדילה התחייבה עיריית נהרייה לבצע סקר נכסים ולחייב בארנונה לפי השטח המדויק מבלי לעגל שטחים כלפי מעלה (ראה נספח ה'). אלא שתי תביעות שעוסקות בנושא ואני יודע עליהם יתכן ויש עוד.

המלצת הביקורת.

מכל האמור לעיל מובנת חובתה החוקית של עיריית נהרייה לבצע סקר נכסים בתחומה וזאת במהירות האפשרית. מבקר העירייה ממליץ לצאת מייד בהליכי מכרז לבחירת חברה שתבצע את הסקר. הערכות נכונה תאפשר לעירייה להוציא את החיובים המתוקנים כבר בתחילת 2015.

כאמור אין לי כל ספק שכתוצאה מהסקר והוצאת החיובים הנכונים הכנסת העירייה יגדלו במיליוני שקלים. ערך נוסף שיש לסקר נכסים הוא גילוי של חריגות בנייה ומבנים לא חוקיים וגם בכך תהיה לסקר תרומה נכבדה.

אין לי אלא להתפלא מדוע לא נערך סקר כזה עד היום למרות שמרבית הפרטים שצינתי היו ידועים. אני מקווה שדוח זה יהווה זרז לביצוע הסקר והתיקונים הנובעים ממנו.

הקמת תאגיד מים וביוב בנהרייה

עד שנת 2001, האחריות על משק המים ומשק הביוב היו אחד מסמכויותיה של הרשות המקומית, סמכויות אלו הוגדרו בפקודת העיריות (אספקת מים) ובחוק הרשויות המקומיות (ביוב) 1962.

הגוף הממשלתי המפקח על משק המים, קבעה שמצבו של משקי המים והביוב בתחומיהן של הרשויות המקומיות היה רחוק מלהיות סביר ובה לדי ביטוי באובדן של עשרות מיליוני מ"ק מדי שנה, ההשקעות נמוכות בתשתית מים וביוב ושיעורי גבייה נמוכים בחלק מהרשויות.

על מנת לתקן מצב זה, הוחלט להנהיג רפורמה, אשר במסגרתה חוקק חוק תאגידי מים וביוב, בחוק החדש וחייבו הרשויות המקומיות להעביר את סמכויותיהן לידי חברה מקצועית

המטרות העיקריות אשר עמדו מאחורי חקיקת החוק, היו יצירת "משק כספים סגור" בתחום המים והביוב, אשר יבטיח את יעוד ההכנסות מאספקת שירותי מים וביוב להשקעה בשיקום מערכות המים והביוב, תחזוקתן והפעלתן, אפשר גיוס הון לצורך השקעות בפיתוח משק המים והביוב העירוני, יצירת בסיס איתן להפרטת התאגידים והבאת משק המים והביוב לניהול עסקי מקצועי ובכך השגת שיפור באיכות השירות לצרכנים.

חוק תאגידי המים מסמיך ומחייב את הרשויות המקומיות להקים חברות לשירותי ציבורי לאספקת מים, למנוע כל מעורבות של הרשות המקומית בניהול היומיומי של תאגיד המים, ולאפשר לתאגיד המים לתפקד כישות עצמאית המופקד באופן בלעדי על ניהול משק המים. תאגיד המים אינו פועל מטעמה של הרשות המקומית, אלא בנפרד ממנה ובאופן אוטונומי המציב 'חומה משפטית' בינו ולבין הרשות המקומית. אך יחד עם כל אלה, הדירקטורים ונושאי המשרות שבתאגידי המים מחויבים בהתנהלות תקינה של תאגיד המים מאחר שהאחרון מבצע עבור הרשות המקומית את הפעילות שהיא עצמה מחויבת לבצע לטובת התושבים.

כל רשות מקומית מחויבת בהקמת תאגיד מים (לרשות המקומית אין סמכות לסרב להקים תאגיד מים, אלא לכל היותר לבקש ארכה להקמת תאגיד או לבקש פטור מהחובה להקים תאגיד מים). לאחר הקמת תאגיד המים, חדלה הרשות המקומית לספק מים לתושביה מבחינה סטטורית, ועליה להעביר את כל נכסי משק המים לרשותו של תאגיד המים, ובכלל זה גם את הסמכויות לאספקת שירותי מים לתושבים.

חוק תאגידי המים מגדיר את מהותו תפקידו של התאגיד באספקת המים: סעיף 31.0 לחוק קובע "חברה תמכור ותספק מים ברציפות, ביעילות, בכמות וביעילות לפי כל דין ותנאי הרישיון, לכל צרכן בתחומה, ללא אפליה, בהתאם לאמות מידה שנקבעו לפי סעיף 99.0 ולתעריפים שנקבעו בסעיף 102.0"; וסעיף 32.0 לחוק קובע: "להקים, לרכוש או לשכור מפעלי מים, להחזיקם ולהפעילם ולתחזקם".

לצידה של רשות המים כישות רגולטיבית המופקדת על הבטחת תהליכי הקמת תאגידי המים בכל רשות מקומית (בהתאם לחוק), קבע חוק תאגידי המים גורם מפקח נוסף - הממונה על תאגידי המים כישות רגולטיבית ישירה המפקחת באופן יומיומי על התאגידים, שמתמנה על ידי ראש רשות המים, בכפוף לאישורו של שר הפנים.

סמכויותיו של הממונה על תאגידי המים הן:

רכז בידיו סמכויות רבות בתחום הקמתו ופעילותו של השוטפת של כל תאגיד מים. במקרה של כשלים ופגמים בפעילותו של תאגיד מים, הוא מרכז בידיו אמצעים וסמכויות להורות לתאגיד מים לפעול לתיקון הכשלים והפגמים.

אולם יחד עם כל אלה, אין לממונה על תאגידי המים סמכות להורות לתאגידי המים לנהוג כפי שיחפוץ, אלא רק יכול להורות להם לפעול בהתאם לסמכויותיו המותקנות בחוק.

פרק כ' (סעיף 139.0) לחוק תאגידי המים מעגן את הרפורמה בגביית דמי המים - חוק ההתייעלות (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009-2010) - הפקיע מידי הרשויות המקומיות (מרגע הקמת תאגיד המים) את הזכות להטיל ולגבות תשלומי חובה מהתושבים לצורך מימון שירותי מים וביוב ועיגן את מנגנון גביית דמי המים כזכות בלעדית של התאגידיים שהוקמו לצורך כך (תוך קביעה כי תעריפי המים ייקבעו באמצעות מועצת רשות המים).

יובהר כי על אף העובדה כי תאגיד מים וביוב מוקם על ידי רשות מקומית כתאגיד בבעלות ובשליטה של הרשות מקומית - תאגיד מים וביוב אינו "תאגיד עירוני" רגיל במשמעותו בפקודת העיריות: ראשית, על תאגיד מים וביוב חל חוק התאגידיים, אשר מורה על הקמתו ומסדיר את מעמדו, בעוד שהתאגיד העירוני הרגיל הינו יציר כפייה של פקודת העיריות (גם פקודת המועצות המקומיות אימצה הוראות אלו) והקמתו הינה בגדר רשות הניתנת לרשות המקומית. שנית, לגבי תאגיד מים וביוב, בניגוד לתאגיד עירוני רגיל, אין מדובר בהאצלת סמכויות רצונית של הרשות המקומית לתאגיד. על פי חוק התאגידיים, מועברות סמכויותיה של הרשות המקומית, בעל כורחה לתאגיד, ואין הרשות המקומית מוסמכת לפעול עוד בתחומים שבהם פועל התאגיד, והיא אינה רשאית להחזיר לעצמה את הסמכויות שהוקנו לתאגיד.

לאור זאת, בין היתר, לא חל העיקרון החל בתאגיד עירוני רגיל, לפיו חובת הנאמנות של נציגי הרשות המקומית בהנהלת התאגיד העירוני, היא קודם כל ומעל לכל לרשות המקומית אשר מינתה אותם. בתאגיד מים וביוב חובת הנאמנות של הדירקטורים היא אך ורק כלפי התאגיד.

עד היום הוקמו 55 תאגידי מים וביוב המשרתים כ- 6.2 מליון אזרחים ב- 147 רשויות מקומיות (מתוך 184 רשויות המחויבות בתאגוד על פי חוק. החוק אינו חל באי"ש, על מועצות אזוריות ועל אגודות מים). מעבר לכך, מתוכנן כי לא יוקמו תאגידיים חדשים אלא יצורפו לתאגידיים קיימים.

עיריית נהרייה נמנית על אותן רשויות מעטות שבחרו שלא להקים תאגיד

קימת חובה חוקית להקים תאגיד מים וביוב. עיריית נהרייה עוברת ביודעין על החוק. בשיבת מועצת העיר מתאריך 19.06.2012 הוחלט על הקמת תאגיד מים וביוב:

"המועצה מחליטה להקים ולייסד תאגיד מים וביוב בהתאם לחוק"

בהתאם לפקודת העיריות האחריות לביצוע החלטות המועצה וקיום המטלות החוקיות שהוטלו על העירייה הם באחריותו הבלעדית של ראש העירייה. (סעיף 126 בפקודת העיריות). מאז ההחלטה בחודש יוני 2012 ועד היום לא קודם הליך הקמת התאגיד.

בהתאם להנחיות משרד הפנים גם רשויות שלא הקימו תאגיד מים וביוב חייבות לנהל את המים והביוב כמשק סגור ואת כל העודפים הכספיים שנוצרים עליהם להשקיע בשיפור תשתיות המים והביוב. בהתאם לדוחות הכספיים של עיריית נהרייה לשנת 2012 ההכנסות ממכירת המים לתושבים + אגרות הביוב היו 44 מליון שקל ההוצאות מקניית המים ממקורות + תפעול המערכת היו 31 מליון שקל (בהוצאות כולל פירעון מלוות) כך שלעירייה נותר רווח של 13 מליון שקל שאותו היא הייתה אמורה להשקיע בשיפור תשתיות המים והביוב. רווח דומה היה לעירייה גם בשנים קודמות. (+ - 10 מליון שקל כל שנה)

עיריית נהרייה העדיפה לעשות דברים אחרים עם הכספים העודפים במשק המים שלה.
כך למשל בישיבת מועצה מתאריך 27.12.2012 בהתאם להצעת ראש העירייה אושר להעביר ארבע
מליון שקל מעודפי הכנסות מים וביוב לטובת הקמתו של היכל התרבות החדש.
(סעיף מס. 1 בפרוטוקול ישיבת המועצה). יוער כי גם בזמן הקמתו של המידעטק (שעד כה עלה 130 מליון
שקל) הועברו למעלה מעשרה מליון שקל מעודפי ההכנסות במשק המים לטובת המידעטק.
בסיכום עודפי משק המים אינם מושקעים כנדרש בשיפור ושידרוג תשתיות המים והביוב בעיר
נהרייה אלא, בחלקם לפחות, גם בפרויקטים אחרים.

ראש עיריית נהרייה פרסם ברבים בפוסט אינטרנטי את עמדתו ונימוקיו לאי הקמת תאגיד:

"הבהרה באשר להתנגדותי להקמת תאגיד מים

בעוד ערים רבות הקימו תאגידי מים שהעלה את מחיר המים לתושב, עיריית נהרייה בראשותי מתוך דאגה
והתחשבות בתושבים עמדה על כך שלא יוקם תאגיד עם שורה של בעלי תפקידים והוצאות כבדות.
בנהרייה מטפלים בנושא מהנדס אחד עם מזכירה, היושבים שניהם בחדר אחד. ללא צורך בשורה של בעלי
תפקידים כמו מנכ"ל, מנהל, דובר, מזכירות, משרדים ושפע הוצאות מיותרות.
אצלנו הוכחנו על ייעול וחסכון לטובת התושב. המהנדס ומזכירתו מנהלים את מערכות המים, הביוב והניקוז
של העיר בצורה ראויה ואופטימאלית.
כמו כן. התושבים אינם משלמים מע"מ בחשבונות המים והביוב שלהם ונחסכים מהם הוצאות מיותרות."

הקטע רצוף בחצאי אמיתות ואמירות לא מדויקות:
בנהרייה מטפלים במשק המים והביוב לא רק מהנדס אחד ומזכירה.
יש גם 5 עובדי עירייה שעוסקים בגבייה של חובות מים.
ישנה חברה חיצונית שעוסקת בקריאת שעונים, ניתוקי מים, וגביית חובות קשים. ישנם עוד עשרה
עובדים במחלקת המים והביוב.
קימות שתי משאיות ביוב (ביוביות) שהאחרונה שבהן נרכשה ב 2012 ועלתה כמיליון שקל.
ובנוסף יש גם קבלן חיצוני שעלותו עשרות אלפי שקלים בחודש שעוסק בתיקוני מים.

באשר למחירי המים לתושב תאגיד מול עירייה.
גם כאן העובדות לא מדויקות. בפעם האחרונה שבדקתי (בדצמבר 2012)

בתאגיד (מי עכו) מחיר המים היו 9 שח' הקצבה א' ו 15 שח' הקצבה ב' המחיר כולל מע"מ וכולל ביוב

בעיריית נהרייה מחירי המים + הביוב היו 9 שח' להקצבה א' ו 14 שח' הקצבה ב'
אומנם בעירייה אין מע"מ אבל זה לא בא לידי ביטוי במחיר. המחירים די דומים. ראה טבלא בנספחים

יש לשים לב שמחירי המים בתאגיד כולל את אגרת הביוב. על מנת ליצור בסיס השוואה
דומה למחיר המים של העירייה יש להוסיף את אגרת הביוב.

מדינת ישראל "מענישה" את הרשויות שלא הקימו או הצטרפו לתאגיד מים
דרך אחת היא חיוב בחשבון המים של מקורות בסעיף שנקרא "קרן שיקום"
בתחילה החיוב הופיע בצורה נפרדת בחשבונות המים ובמהלך 2013 החיוב / הקנס הוטמע בתוך
בתוך מחיר המים. בשלב מסוים עיריית נהרייה בחרה שלא לשלם את החיוב ולכלל חשבון המתקבל
מחברת מקורות העירייה מוציאה "תיקון" משלה מקזוז את הסכום שהיא מחשבת ככספי "קרן
שיקום" ומשלמת רק את מה שלדעתה הוא הנכון לשלם.

לא ברור למבקר העירייה איך הנהלת החשבונות של העירייה נותנת ביטוי כספי לחוב למקורות ואם בכלל ניתן לכך ביטוי או התייחסות כל שהיא בדוחות הכספיים של העירייה.

ומדובר בסכומים נכבדים של עשרות מיליוני שקלים. החוב של עיריית נהרייה למקורות בסעיף "קרן שיקום" הצטבר לכדי למעלה מ 20 מליון שקל. (החל משנת 2010 בממוצע כ 5 מליון שקל לשנה) יש לציין כי החובות לחברת מקורות נושאים ריביות והצמדה גבוהים מאוד (כ 10% ויותר לשנה)

דרכים נוספות להעניש את סרבנים שלא הקימו תאגיד: עיכוב העברות כספים ממשרדי ממשלה שונים למרות שניתנה לכך התחייבות. כך לדוגמא משרד התחבורה עיכב העברה של מליון שקל שעליה הוא התחייב כחלק מהעלות של סלילת כביש הכניסה לבית העלמין החדש. בהערכה מעוכבים למעלה מעשרה מליון שקל. דרך נוספת היא אי מתן אישורים לעדכון הטילי אגרות ביוב. כך שאגרת הביוב נותרה בסכום הנומינאלי של שנת 2009. על מנת לעדכן את האגרה יש צורך באשור רשות המים. עד למועד כתיבת דברים אלו האישור לא ניתן

סיכום עד כאן.

ישנה חובה חוקית להקים תאגיד מים וביוב. עיריית נהרייה טרם החלה בתהליך ההקמה למרות שקיימת החלטת מועצת עירייה על הקמת תאגיד מיוני 2012.

גם רשויות שלא הקימו תאגיד מחויבות לפי הנחיות משרד הפנים לנהל את משק המים שלהם כמשק סגור. **עיריית נהרייה הפנתה כספים ממשק המים לפרויקטים אחרים.**

בעיר נהרייה מחירי המים לצרכן העירוני זהים למחירי המים של התאגידי הסמוכים.

הרשויות הממשלתיות קונסות את עיריית נהרייה על אי הקמת התאגיד. **קנסות ישירים** המסתכמים בעשרות מיליוני שקלים כמו "הטל הפקה" ו "קרן שיקום" העירייה בחרה שלא לשלם לחברת מקורות את הכספים האלה ולא ברור אם לחובות אלו יש ביטוי בדוחות הכספיים של העירייה. או לחילופין בריכוז התביעות נגד עיריית נהרייה. **קנסות עקיפים** שבאים לידי ביטוי בעיכוב בהעברת כספים לעירייה. בהשהיית האישורים לעדכון אגרות והיטלים.

מכון טיהור שפכים נהרייה. מט"ש

מכון טיהור שפכים הוא מתקן המנקז אליו את השפכים המגיעים אליו מרשת הביוב המוניציפאלית לשם טיהורם ומאפשר השבתם למערכת - המים המטוהרים המשמשים לחקלאות או להשבה לנחלים בטבע.

מכוני טיהור אינטנסיביים

תהליך הטיפול בשפכים במכוני הטיהור האינטנסיביים נחלק לשלושה שלבים עיקריים: טיפול ראשוני, שניוני ושלישוני. איכות הקולחים נקבעת על פי מספר השלבים בתהליך הטיהור.

טיפול ראשוני: טיפול מכני הכולל סינון גס של השפכים, שיקוע גרוסת (שיקוע של חלקיקים כבדים) ושיקוע ראשוני הכולל הרחקת חלק מהמוצקים המרחפים והחומר האורגני.

טיפול שני: טיפול ביולוגי בו מתבצע תהליך של פירוק החומר האורגני בשפכים, הרחקת המוצקים המרחפים, שיקוע של הבוצה (המכילה בעיקר את החיידקים המפרקים) וחיטוי הקולחים לצורך סילוק מיקרואורגניזמים פתוגנים (מעבירי מחלות). בתהליך מתקבלים קולחים צלולים בעלי ריכוז חומר אורגני נמוך המתבטא בריכוז צח"ב (צריכת חמצן ביולוגית) הנמוך מ-20 מ"ג/ל' וריכוז מוצקים מרחפים הנמוך מ-30 מ"ג/ל'.

טיפול שלישוני: טיפול שלישוני הוא טיפול נוסף לקולחים המעלה את איכות הקולחים לכזו אשר ניתן להשתמש בקולחים להשקיה בלתי מוגבלת-גידולים חקלאיים למאכל אדם ו/או השקיה מעל אקוויפרים וזאת בלי חשש לבריאות הציבור או זיהום האקוויפר.

בעיה נוספת שעומדת בפני עיריית נהרייה שמסרבת להקים תאגיד זה השדרוג של המכון לטיהור שפכים. העירייה הייתה חייבת לשדרג את המכון לרמת טיהור שלישונית. מצריך השקעה כספית גבוהה. אם התאגיד היה קיים העירייה הייתה מקבלת מענקים והלוואות לביצוע השדרוג. וכן היו מאפשרים לעירייה לעדכן את אגרת הביוב בהתאם. כיום רמת הטיהור הינה שניונית והעירייה איננה עומדת בדרישות החוק לגבי רמת הטיהור הנדרשת.

המלצת הביקורת

על עיריית נהרייה להקים תאגיד מים וביוב ולעמוד בהוראות החוק ולעניין זה יפה שעה אחת קודם. אם עיריית נהרייה איננה יודעת לחשב בעצמה את היתרונות והחסרונות של הקמת תאגיד אני מציע לעירייה לקחת גוף בלתי תלוי (יועץ) שיחווה את דעתו בעניין. המשך המצב הקיים עלול לגרום להתמוטטות משק המים של העירייה.

קב"ט עיריית נהרייה

מבוא

העיר נהרייה שוכנת כ-11 ק"מ מהגבול עם לבנון. במהלך העשורים האחרונים סבלה העיר נהרייה מהתקפות טרור ומהפגזות קטיושות שמקורם בדרום לבנון שהפכה לגרורה שיעית טרוריסטית. האחרונה שבהתקפות הייתה לפני כשנתיים "מלחמת לבנון השנייה". במהלך 34 ימים בחודשים יולי אוגוסט 2006 ספגה העיר הפגזת טרור של מאות טלי קטיושה שגרמו לאבדות בנפש, לפצועים ולנזקי רכוש רבים. באופן כללי עיריית נהרייה בסיוע רשויות המדינה נערכו מזה שנים לאפשרות של הפגזה או פיגוע טרור. בעיר קיימים מאות מקלטים צבורים וכל בית מחויב במקלט או בממ"ד. יש לעיר גדוד עירוני והעירייה מחוברת עם כוחות כוננות מיוחדים המוכנים להפעלה באירוע טרור. כל זה מחייב את עיריית נהרייה לעשות את ההכנות הפנים ארגוניות המוקדמות שלה על מנת שבשעת חרום יעבדו אלו מול גורמי החוץ השונים. יש לצפות מעיר הסובלת כבר שנים מהפגזות ומירי קטיושות ושירי הטילים הבא הוא רק עניין של זמן שתהיה ערוכה ומוכנה לפחות מבחינת השלד הארגוני הקבוע בחוק ובתקנות.

ועדת בטחון והממונה על שירותי החרום והביטחון.

הרשות המקומית, במקרה שלנו עיריית נהרייה, אמורה להיות הגורם המרכזי בטיפול באירוע חירום בזמן רגיעה ועל אחת כמה וכמה בזמן מלחמה. העירייה הינה מצד אחד הממשק העיקרי עם האוכלוסייה המקומית ומאידך נקודת המפגש אל מול כלל ארגוני החרום הארציים. לצורך זה קיימים בעירייה ועדת בטחון (וכן ועדות מל"ח ופס"ח) והממונה על שירותי החרום הביטחון שיקרא להלן הקב"ט העירוני.

הממונה על שירותי החירום והביטחון - הקב"ט העירוני.

עיריית נהרייה נדרשת לקיים פעולות הכנה מרובות וזאת על מנת לתת מענה לאירועי חרום שיכולים לקרות בשגרה או בעת מלחמה.

לצורך זה הגדיר משרד הפנים את תפקיד הממונה על שירותי חרום וביטחון להלן הקב"ט העירוני¹. לעירייה בסדר גודל של נעריה עם בעיות בטחון הייחודיות לעיר, צריך להיות לפחות קב"ט עירוני אחד במשרה מלאה. ברשויות מקבילות דוגמת עכו, כרמיאל, קריית שמונה מעלות, ישנו לפחות

¹ חוזר מנכ"ל משרד הפנים מתאריך 13 ספטמבר 2001

קב"ט עירוני אחד במשרה מלאה. פרוט מלא של תפקידי הקב"ט מצוי בחוזר מנכ"ל משרד הפנים מתאריך 13 בספטמבר 2001.

אחזור כאן בתמציתיות מרובה על עיקרי תפקידי הקב"ט העירוני:

- ייצוג הרשות המקומית בנושאי חירום ובטחון כלפי גורמי חוץ כמו: ממשלה, צה"ל, משטרה, מד"א וכיבוי אש.
- קישור ותיאום בין הגורמים העוסקים בביטחון ושרותי חרום בתוך עירייה.
- ריכוז ועדות בטחון, מל"ח ופס"ח.
- טיפול ופיקוח בנושא אכיפת חוקים ותקנות הקשורים בביטחון וחירום.
- טיפול וריכוז המתנדבים לשעת חירום ושמירת קשר רצוף איתם בעיתות רגיעה.
- טיפול במקלטים הציבוריים, פיקוח על המקלטים הפרטיים, רכישת ציוד לשעת חירום.
- מפעיל ואחראי על מערכת הביטחון למוסדות החינוך.

לצד הקב"ט העירוני ולעתים אף כפוף לו צריך להיות קב"ט מוסדות חינוך שאחראי על כלל מערך האבטחה במוסדות החינוך. על מנת לסבר את האוזן בעיר נהרייה ישנם כשמונים גני ילדים וכעשרים בתי ספר שבהם לומדים עשרת אלפים תלמידים. קב"ט מוסדות החינוך הוא זה שאחראי על ביטחונם והוא זה שאמור לפקח על השומרים בשכר (בנהרייה ישנם בין 30-40 שומרים במוסדות החינוך בכל יום לימודים) ולהיות בקשר עם המשטר המקומית בכל הנוגע לאבטחתם. משרד החינוך קבע מפתח למינוי קב"טים כאשר לכל 25 בתי ספר יש צורך בקב"ט במשרה מלאה וכל 10 גני ילדים הינם שווי ערך לבית ספר אחד, בנוסף משרד החינוך מתקצב את העירייה בסכום שנתי של כ-90 אלף שח עבור אותו קב"ט מוסדות חינוך. בהתאם לנתונים האלה לעיריית נהרייה צריכים להיות לפחות קב"ט עירוני אחד וקב"ט מוסדות חינוך אחד שזה האחרון רוב משכורתו משולמת מכספי משרד החינוך.

המצב בעיריית נהרייה.

מפברואר 2006 לא היה בעיריית נהרייה קב"ט. (לא קב"ט עירוני ולא קב"ט מוסדות חינוך) באפריל 2006 מינה ראש העירייה את אחד מעוזריו למלא מקום קב"ט והוא אמור היה להיות הן קב"ט עירוני והן קב"ט מוסדות חינוך, עוזר ראש העיר ביצע את שני התפקידים האלו בנוסף לעבודתו השוטפת כעוזר ראש העיר. משרד מבקר המדינה העיר בחומרה לראש עיריית נהרייה על כך שמשרת הקב"ט איננה מאוישת בעובד במשרה מלאה בייחוד בעיר ידועת אירועי טרור והפגזות טילים כנהרייה. (דו"ח מבקר המדינה "הערכות העורף ותפקודו במלחמת לבנון השנייה" עמ' 442).

עיריית נהרייה שלחה תשובה למבקר המדינה בחודש אפריל 2007 ובתשובתה ציינה כי: "בחודש מרס 2007 מונה קב"ט במשרה מלאה". ולא היא.

העירייה אומנם קימה מכרז חיצוני ופומבי לקב"ט מוסדות חינוך. במכרז זכה כדין אותו עוזר ראש העיר שגם מילא קודם לכן את התפקיד אולם מבחינת עיסוקיו דבר לא השתנה. הוא עדיין נשאר עוזר ראש העיר ובנוסף ובמקביל מלא את כפל התפקידים של קב"ט עירוני וקב"ט מוסדות חינוך. בתאריך 10/07/2008 ערך צוות מפקוד העורף אבחון לעיריית נהרייה וזאת על מנת לבדוק את מוכנותה בנושאי בטחון. בראש הצוות עמד תת אלוף שהינו עוזר אלוף העורף לרשויות המקומיות בסיכום האבחון שנשלח לראש העירייה כתב אותו תת אלוף את המילים הבאות:

" קב"ט העירייה ממלא שני תפקידי בטחון (קב"ט עירוני וקב"ט מוסדות חינוך) ב-50% משרה וב-50% משרה משמש כעוזר ראש העירייה, להערכתו אין זה תקין לאור האיומים וההערכות הנדרשת בתחום הביטחון. משרד החינוך מכיר וממן משרה וחצי למוסדות חינוך בלבד, כלומר שמערך הביטחון מתוקנן בשתי משרות וחצי ומאויש בפועל בחצי משרה בלבד". (ההדגשה במקור).

בעקבות מכתב זה שנשלח גם למשרד החינוך הפסיק זה האחרון את המימון שהעביר עד אז לעיריית נהרייה עבור משרת קב"ט מוסדות חינוך ומכאן שהעירייה לוקה גם בכיסה ובתקציבה. כמבקר העירייה פניתי לראש עיריית נהרייה מספר פעמים בנושא. הראשון שבהם במכתב מתאריך 24/8/2006 כשבועיים לאחר סיום המלחמה. "ההמלצה הראשונה שלי היא למנות מיד ובמשרה מלאה קב"ט לעירייה שיעסוק אך ורק בנושאי בטחון".

האחרון שבהם נכתב ב- 24/08/2008 בדיוק שנתיים לאחר מכן. במכתבי זה חזרתי על המלצות מבקר המדינה והמלצות פיקוד העורף של עיריית נהרייה יש צורך בקב"ט במשרה מלאה. עד למועד כתיבת דו"ח, זה סוף שנת 2013, קב"ט העירייה וקב"ט מוסדות החינוך הוא אדם אחד שבנוסף מתפקד גם כעוזר ראש העירייה.

סיכום:

נהרייה הינה עיר ספר שאחת לכמה שנים חווה אירוע טרור או הפגזת קטיושות. לצרכים אלו קבעו החוקים והתקנות את הקמתם של ועדות בטחון ומל"ח ואת איושם של תפקידי קב"ט עירוני וקב"ט מוסדות חינוך. בעיריית נהרייה בשלוש השנים האחרונות, (אם לא יותר), ועדת הביטחון כלל לא התכנסה. תפקידי הקב"ט העירוני וקב"ט מוסדות החינוך בחלק מהזמן לא היו כלל מאוישים ובחלק

אחר מהזמן היו מאוישים בתת תקן חריף. עיריית נהרייה קבלה הערות חמורות על כך הן ממבקר המדינה והן מפיקוד העורף.

המלצות הביקורת.

ועדת ביטחון – יש לחדש את הועדה ולוודא שהועדה תתכנס ותפעל ושלא תהיה ועדה על הניר בלבד. לעניין זה יש חשיבות לאישיותו של יו"ר הועדה.

קב"ט העירייה- הממונה על שירות החרום והביטחון בעירייה חייב לעסוק רק בתחום זה אין להטיל

עליו מטלות נוספות, תחום זה הינו עיסוק במשרה מלאה.

קב"ט מוסדות חינוך – בעיר שיש בה 100 מוסדות חינוך וכעשרת אלפי תלמידים צריך להיות קב"ט מוסדות חינוך, מה גם שמשרה זו ממומנת על ידי משרד החינוך.

על העירייה לצאת מייד למכרז ולאייש את משרת קב"ט מוסדות החינוך.

מקורות, חומר עזר, וביבליוגרפיה.

- דוח מבקר המדינה " הערכות העורף ותפקודו במלחמת לבנון השנייה" עמ' 442
- חוזר מיוחד של מנכ"ל משרד הפנים מתאריך 23 ספטמבר 2001. "ממונה על שירותי חירום ובטחון ברשויות המקומיות".
- חוזר מנכ"ל משרד הפנים 2/2002 "פעולות הנדרשות להכנת הרשות המקומית לחירום"
- חוזר מנכ"ל משרד הפנים 7/2007 "חובת הרשות המקומית לאחזקת מקלטים ציבוריים"
- חוק עזר החזקת מקלטים על ידי עיריית נהרייה.
- המדריך לנבחר ברשות המקומית. בהוצאת משרד הפנים המנהל לשלטון המקומי בשיתוף מפע"מ פרק ד' ועדות המועצה, ועדת בטחון וחירום. המדריך מצוי גם בפורמט אינטרנטי באתר משרד הפנים.
- חוזר מנכ"ל משרד החינוך מתאריך 1/11/2005 - חוזר מנכ"ל 3/10 (ב). פרק 5 בטיחות בטחון ושעת חירום. החוזר עוסק במינורי קב"ט מוסדות חינוך סמכויותיו, תפקיד, ותחומי אחריות.
- החלטת ממשלה מספר 912 מתאריך 25 במרס 1974. בהחלטה זו נקבע כי בכל רשות מקומית יתמנה קצין בטחון של מוסדות חינוך.

חלוקת מלגות ע"י עיריית נהרייה

העירייה הקצתה בתקציב 2012 מאה אלף ש"ח למלגות וכן נעשה גם בהצעת התקצוב לשנת 2013.

בשנים קודמות 2011 ו-2010 חלוקת המלגות מכספי עיריית נהרייה נעשו בצמוד וביחד עם המלגות שחולקו ע"י חברת אי.די.בי. ופחות או יותר בהתאם לאותם הקריטריונים שקבעה החברה. (הקריטריונים היו: לימודים במוסד אקדמי מוכר בהיקף שעות לימודים שבועיות שמעל ל 14. כאשר הכסף הועבר ישירות למוסד הלימודים)

החברה תרמה בכל שנה כמיליון שקל למימון שכר לימוד לסטודנטים תושבי נהרייה. דבר קיום המלגה פורסם ברבים. תנאי הסף להגשת הבקשה גם הם היו גלויים ופרסמו ברבים מראש. עקב קשים כספיים חברת אי.די.בי. חדלה מלממן מלגות.

משנת 2012 המלגות מחולקות באופן עצמאי ובלעדי ע"י עיריית נהרייה. לצורך חלוקת המלגות הקימה עיריית נהרייה "ועדת מלגות פנימית" (להלן הועדה). בראש הועדה עומד מנכ"ל העירייה. חברי הועדה הנוספים בשנת 2012 היו: מנהלת מדור הגנים, קב"ס העירייה ומזכירת אגף החינוך. לקראת סוף השנה עם מינוי מנהל מחלקת החינוך צורף גם הוא כחבר ועדה.

לפי נתוני הגזברות בשנת 2012 חילקה הועדה 65 מלגות בסכום כולל של 61412 ש"ח עיריית נהרייה לא פרסמה ברבים שהיא עומדת לחלק מלגות. עיריית נהרייה לא פרסמה את הקריטריונים לקבלת המלגות. אין קריטריונים כתובים ועולה הרושם שגם לחברי הועדה עצמם הנושא לא ברור.

בתשובה לשאלת הביקורת יו"ר הועדה ציין כי המלגות ניתנות לתלמידים נזקקים המומלצים על ידי מחלקת הרווחה וכן לתלמידים הנוסעים לפולין במסגרת לימודי השואה ובמספר מועט של מקרים לספורטאי מצטיין.

בהתאם לאינפורמציה שנמסרה לביקורת ממחלקת הרווחה: למחלקה מגיעות פניות מגורמי מערכת החינוך בנושא סיוע לנסיעה לפולין לילדים שמשפחותיהן אינן מסוגלות לממן את הנסיעה. בחלק מהמקרים הפנייה מגיעה ישירות מהמשפחה. מחלקת הרווחה בודקת כל מיקרה לגופו וממליצה בהתאם. התשובה מועברת למנכ"ל העירייה והיא בנוסח מומלץ או לא מומלץ.

הועדה מתכנסת שלפניה שמות המבקשים והמלצת הרווחה. הועדה ברוב המקרים מאמצת את המלצות הרווחה וכותבת פרוטוקול בהתאם. מנכ"ל העירייה מעביר לגזברות את המלצות הועדה עם שמות מקבלי המלגה וסכומי התמיכה. ברוב המקרים הסיוע הוא בסכום של אלף שקל היו מספר מקרים של סיוע בסכומים נמוכים יותר או גבוהים יותר. לא ברור למה גובה הסיוע השתנה. בחלק מהפעמים ההמחאות שהעירייה הוציאה היו לפקודת התלמידים או הוריהם בחלק מהמקרים ההמחאות היו לפקודת בתי הספר או לחברת הנסיעות. גם כאן חוסר האחידות לא ברור.

מבקר העירייה ממליץ כי להבא ההמחאות יצאו לפקודת חברת הנסיעות בלבד

ובכך נהייה בטוחים שהכסף אכן יוצא לצרכי הנסיעה לפולין ולא למטרות אחרות.

הגדרת המושג מלגה:

"מלגה" בשפה העברית הינה מילה חדשה יחסית שבאה במקום המושג הלועזי סטיפנדיה. בהתאם למילון אבן שושן. "מלגה היא סטיפנדיה, מענק כספי הניתן למשתלם בלימודים מסוימים לכיסוי הוצאות לימודיו או מחייתו".
הגדרה נוספת למלגה: (מתוך ויקיפדיה)
"מלגה הינה מענק כספי לצורך לימודים או פיתוח מיומנות כדי שמקבל המלגה לא יצטרך לדאוג לדמי קיום או לחילופין להקל מעליו את נטל הקיום בזמן הלימודים. מלגות ניתנות על סמך קריטריונים שונים אשר משקפים את מטרותיהם וערכיהם של נותני המלגה."
המשתמע מכך הוא שמלגה הינה מענק הניתן לצורך לימודים.

המילה "תמיכה" משמעותה: "מתן טובת הנאה בין ישירה ובין עקיפה לרבות מענק, הלוואה ערבות או סיוע כספי אחר". (מתוך חוזר מנכ"ל משרד הפנים 4/2006 מתאריך 8.06).

כלומר המטרה שלשמה ניתן המענק הכספי הוא המבדיל בין "מלגה" לבין "תמיכה".
מלגה ניתנת בעיקר לצרכי לימודים. מענק כספי הניתן לצרכים אחרים הינו תמיכה.

חלקם של כספיים שעיריית נהרייה נותנת תחת הכותרת של מלגות הנן תמיכות כספיות לנערות ונערים נזקקי רווחה הנוסעים לפולין במסגרת בית הספר בו הם לומדים.
סיוע כספי זה, אפשר שיקרא מלגה, כי הרי התלמידים נוסעים לפולין במסגרת לימודי השואה.
אני חוזר על המלצתי שבמקרים אלו ההמחאות יהיו לפקודת חברת הנסיעות בלבד. **סיוע כספי**

לספורטאים

סיוע כספי אחר המאושר על ידי ועדת המלגות ניתן לצורך השתתפות בתחרויות ספורט שונות.
לדוגמא: מתן 1000 שח ל י.ג. לצורך השתתפות בתחרות להורדת ידיים. מתן 1000 שח ל ס.ח.
לצורך השתתפות בתחרות טיסנאות.
כמו כן סיוע כספי הניתן עבור השתתפות בתחרויות ג'יו גיטסו או שחייה.
כל אלא, לדעת מבקר העירייה, אינן עוליים בגדר ההגדרה של מלגות.

נוהל מתן מלגות

להבדיל "מנוהל מתן תמיכות" שמשרד הפנים פרסם. למיטב ידעתי משרד הפנים לא הוציא נוהל כזה המתייחס למתן מלגות. להבנתי העירייה רשאית לפעול ולעודד את החינוך וההשכלה בקרב תושבי העיר נהרייה ולחלק מלגות בהתאם ובלבד שהמלגות מופיעות כסעיף נפרד בתקציב שאושר על ידי מועצת העירייה ובהמשך אושר גם על ידי משרד הפנים. על חלוקת המלגות להיעשות באופן שוויוני ועל פי נהלים וקריטריונים שהובאו לידיעת הציבור מראש ובכלל אמצעי הפרסום העומדים לרשות העירייה, מודעות בעיתונות המקומית, פרסום מתאים באתר האינטרנט העירוני וכ'.

חלוקת המלגות בעיריית נהרייה במהלך שנת 2012 ותחילת 2013 לא נעשתה כך.

אין קריטריונים כתובים וברורים

דבר חלוקת המלגות לא פורסם ברבים

לדעת מבקר העירייה חלק מהמלגות שחולקו עולות בכלל בגדר ההגדרה של תמיכות

המלצות הביקורת:

לחדול מייד מחלוקת המלגות בצורה הנוכחית

לגבש קריטריונים ונהלים ברורים ולפרסמם ברבים.

לחלק מלגות רק לצרכי לימודים.

כספי המלגה יועברו ישירות למוסד הלימודים ולא לתלמיד / לסטודנט

תמרור ותמרורים בעיריית נהרייה

ברחבי העיר נהרייה מוצבים אלפי תמרורים.

רק בשדרות הגעתון בלבד מוצבים כ- 150 תמרורים שונים ובנוסף להם רמזורים, סימוני כביש וסימונים על השוליים של המדרכות.

כמות כזו של תמרורים מחייבת רישום ואחזקה מסודרים.

על פי תקנה 18(ד) לתקנות התעבורה תשכ"א – 1961, מוטלת חובת הרישום והאחזקה של מערכת התמרור והשילוט על רשות התמרור המקומית בתחום השיפוט שלה. דהיינו, החובה מוטלת על עיריית נהרייה.

בפועל עולה כי מערכת רישום התמרורים בעיריית נהרייה בחלקה איננה קיימת ואיננה מנוהלת כמצופה מרשות בסדר גודל של נהרייה.

לא קיים רישום מרכזי ומסודר לכל מערך התמרורים העירוני. לתמרורים שהוצבו לפני שנת 2000

(בערך) אין כל רישום מוסדר מבחינת הרישוי והאסמכתא להצבתם.

שתי תופעות שליליות עיקריות נגרמות עקב כך:

א. אי סדר בניהול הצבת התמרורים בשטח.

ב. חוסר אפשרות לתת גיבוי אמיתי למערכת השיפוט והאכיפה לעניין עבירות תנועה.

פרוט לעניין האכיפה: חזקת התקינות עומדת לרשות הציבוריות – מנהליות והכלל הוא שכל מעשיה של הרשות נעשים בסמכות ובדין. כך מתייחסים גם בתי המשפט לעניין חוקיותם של התמרורים. דהיינו אם נהג נתפס כשהוא נוסע היכן שיש שלט אין כניסה, נקודת המוצא של השוטר שרושם את הדו"ח ואחר כך של השופט הדין במקרה היא שהתמרור הוצב כדין. אולם, אם יטרח הנהג ויבקש לקבל אסמכתא לכך שהתמרור אכן הוצב כדין, במקרה של עיריית נהרייה לגבי 40% מהתמרורים, (נכון לדצמבר 2009), אין אסמכתא.

במקרים לא מעטים נהגים המערערים על חוקיות התמרור מזוכים בדין מאחר ועיריית נהרייה איננה

יכולה להוכיח שהתמרור הוצב כדין וזאת מתוך חוסר תיעוד ורישום מתאים.

משרד התחבורה פנה עוד בנובמבר 2003 אל רשויות התמרור ובכלל זה לעיריית נהרייה בדרישה – הנחיה לפעול להקמת מערכת מחשוב מתאימה שתאפשר ניהול לצרכי תכנון וכן תיתן גם תמיכה משפטית בכל הנושא של הצבת התמרורים. בעיקרון זוהי מערכת ממוחשבת של מפת הכבישים בעיר שעליה מסמנים את התמרורים.

אישור המפה על ידי המפקח על התעבורה מהווה את האסמכתא החוקית להצבתם ואכיפתם של התמרורים. באותו המכתב – ההנחיה של משרד התחבורה צוין כי המשרד מוכן להשתתף בהוצאות הכרוכות בהקמת המערכת הממוחשבת. (מכתב מתאריך 20/11/2003 של מר רונן ישעיהו מנהל אגף תכנון תחבורה במשרד התחבורה ירושלים).

בעיריית נהרייה כיום קיים תיעוד ידני מסודר של בערך 50% מהתמרורים ובעיקר של אלו שהוצבו בשנים האחרונות.

לגבי מחצית מהתמרורים כאמור אין תיעוד ואין בסיס חוקי לאכיפתם. במחלקת ההנדסה בעיריית נהרייה ישנה התוכנה המתאימה לרישומם של התמרורים וחלקם אף רשומים בה אולם מסיבות שונות לא נעשה המאמץ לרשום את כל התמרורים ולקבל על כולם את האישור ממשרד התחבורה ובכך להקל על מערכת האכיפה והשיפוט לעניין עבירות התנועה על ידי מתן גיבוי אמיתי לחוקיות הצבתם של התמרורים. בנושא זה הביקורת ממליצה לעיריית נהרייה לפעול כדלהלן:
לעשות סקר של כל התמרורים המוצבים ברחבי נהרייה. להציב את כל התמרורים על גבי תוכנת המחשב שכבר קיימת במחלקת ההנדסה של העירייה.

לקבל בפעם אחת ובמרוכז אישור לכל התמרורים מהמפקח על התעבורה.

מנקודת זמן זו ואילך לעדכן באופן שוטף את מפת התמרורים המעודכנת.

עוד אציין כי משרד התחבורה מוכן היה לסבסד בשיעור של 70% את ביצוע הסקר הראשוני.

בבליוגרפיה, מקורות ומראי מקום.

1. "פקודת העיריות" ובייחוד הסעיפים העוסקים בסלילה ואחזקה של מדרכות, רחובות, ובטיחות בדרכים. 1, 141, 149, 166, 235, 235, א', 249, 249, ב', 250, 251, ב', + ג'.
2. פקודת התעבורה התשכ"א 1961 (נוסח משולב ומעודכן) סעיפים: 1, 28, 30, 70, 77.
3. תקנות התעבורה התשכ"א 1961 סעיפים: 1, 16, 19, 19, א', 20-23, 147-152.
- התקנות מפרטות בין היתר את חלוקת הסמכויות בדרך וכן מציינות את סמכות ועדת התמרור המקומית וחובותיה לגבי הצבתם, שמירתם ורישומם של התמרורים.
4. חוק הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים (הוראת שעה) תשס"ו 2004.

5. הודעת התעבורה (קביעת תמרורים) תש"ל 1971

6. חוק הדרכים (שילוט) תשכ"ו 1996.

7. תקנות הדרכים (שילוט) תש"מ 1980

8. ילקוט הפרסומים מס' 5683 מתאריך 20/7/2007. הסעיף העוסק במינוי רשות תמרור מקומית לפי תקנות התעבורה.

9. תקנות והנחיות להצבת תמרורים 1997, בהוצאת הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל. עדכון ועריכה אינג' ישעיהו רונן. באישור המפקח הארצי על התעבורה במשרד התחבורה.

10. "הפרופיל הבטיחותי של רשויות מקומיות." עמ' 106-101 העוסקים בפרופיל התחבורתי של נהרייה. מאת המדען הראשי של הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים. בהוצאת מתת – מרכז לתכנון תחבורה בע"מ. ירושלים, ספטמבר 2008.

מעקב תיקון ליקויים מדוחות קודמים של מבקר עיריית נהרייה הסעיף 170 ג' 1 א' לפקודת העיריות קובעת כי בכל עירייה ימונה "צוות לתיקון ליקויים" אשר ידון ויציע לראש העירייה דרכים ומועדים לתיקון ליקויים שנמצאו בדו"ח מבקר העירייה וכן ייתן המלצותיו לראש העירייה תוך 3 חודשים לאחר שנדון הדו"ח במועצה וידווח על כך לוועדת הביקורת.

"הצוות לתיקון ליקויים" יורכב מעובדי העירייה. בראש הצוות צריך לעמוד המנכ"ל, שאר חברי הצוות ימונו ע"י ראש העירייה. **בעיריית נהרייה הצוות לא פעיל.**

ליקוי לא תוקן

א. העמדת מידע לציבור: יש לבצע פעולות אלה:

פרסום (לרבות באינטרנט) של פרוטוקול המועצה והועדה לתכנון ולבנייה. נדרשת הקלטת הישיבה של המועצה ותימלולה עפ"י פקודת העיריות. כנ"ל ישיבות הועדה לתכנון ובנייה.

תוקן

פרסום דו"ח תקופתי של הממונה על חוק חופש המידע. **ליקוי לא תוקן**

החזקת עותקי חוקי העזר בספרייה העירונית ובעירייה ומתן אפשרות לרכישתם. **תוקן**

העמדת מידע לציבור על איכות הסביבה. **ליקוי לא תוקן**

הקמת קובץ נהלים כללי של העירייה והעמדתו לעיון הציבור. **ליקוי לא תוקן**

העמדת מידע לציבור על איכות המים ברשות. **תוקן**
מתן דו"חות לחברי המועצה על תאגידים בהם הרשות שותפה **ליקוי לא תוקן**

העמדת פנקס מכרזים לעיון הציבור. **ליקוי לא תוקן**

קביעת רשימת קבלנים וספקים הרשאים להשתתף במכרזי זוטא. **ליקוי לא תוקן**

קיום דיון בדו"ח מבקר העירייה בועדת הביקורת ומועצה. **ליקוי לא תוקן שירותי חירום**
ובטחון בעירייה: הערות מבקר העירייה

נדרש קב"ט עירוני במשרה מלאה ולא בנוסף לתפקודו כעוזר ראש העירייה.
העירייה מפסידה כספי העברות ממשרד החינוך בגלל שאין קב"ט. **ליקוי לא תוקן**

ב. פסי האטה בכבישי נהרייה: הערות מבקר העירייה

בדצמבר 2002 פרסם משרד התחבורה הנחיות לתכנון ולביצוע פסי האטה. לגישת המבקר יש להתאים את פסי ההאטה בעיר להנחיות הללו.

יש להציב תמרורים המזהירים על קיום פסי האטה.

יש להקפיד על רווחים בין פסי ההאטה ועל מיקומם.

לחלק מפסי ההאטה אין אישור של רשות התמרור העירונית ויש לקבל אישור עבורם.

ישנם פסי האטה שעצם הצבתם מופרך בעליל. כמו פסי האטה בתוך כיכר.

כל הליקויים בסעיף זה לא תוקנו

ג. דוחות הביקורת של משרד הפנים:

הדוחות לא נדונים בפורום רשמי של העירייה. (ועדה לענייני ביקורת. צוות לתיקון ליקויים) הדוח לא נמסר לוועדת הביקורת. הדוח לא הובא בפני המועצה. **ליקוי לא תוקן**

ד. דיווח על פעולות התאגידים העירוניים.

בהתאם לפקודת העיריות (סעיף 57 בפרק 11) על ראש העירייה לתת אחת לשנה דוח על המצב בכל תאגיד שהעירייה חברה בו. חברה כלכלית, תאגיד הקומפוסט וכו' הדבר לא בוצע בשנים האחרונות. **חברי המועצה והציבור אינם יודעים מה קורה בגופים אלו ליקוי לא תוקן.**

בנושא תאגיד הקומפוסט. האגף לתאגידי עירוניים שבמשרד הפנים ערך בשנת 2013 ביקורת בתאגיד. דוח הביקורת המפורט נשלח בנובמבר 2013 לעיריית נהרייה עם מכתב מלווה ממשרד הפנים המנחה את ראש עיריית נהרייה להביא את הדוח לדיון בפני מליאת מועצת העיר ולנקוט בצעדים לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם ובמקביל לדווח למשרד הפנים על הפעולות שנקטו כל זאת עד ל 31. לינואר 2014. **דוח הביקורת לא הובא לידיעת חברי מועצת העיר.**

בהמשך יובאו עיקרי הדוח

עיקרי דוח ביקורת בחברת קומפוסט מפרץ חיפה והגליל המערבי

קומפוסט מפרץ חיפה והגליל המערבי בע"מ. להלן התאגיד. הינה חברה למטרות רווח. התאגיד נשלט ע"י שמונה רשויות מקומיות וביניהן עיריית נהרייה המחזיקה ב 21% מהמניות. התאגיד נוסד בשנת 1970 ועיסוקו העיקרי הוא במחזור אשפה.

להלן עיקרי הליקויים שנמצאו.

לא התקבל אישור משרד הפנים להגדלת הון המניות של התאגיד.

לא התקבלו ממשרד הפנים אישורים לנטילת אשראי.

לא התקבל אישור ממנהלת לשכת התאגידיים למינוי הדירקטורים המכהנים.

הרכב הדירקטוריון של התאגיד איננו תקין מאחר ואין בו נציגי ציבור כנדרש.

הדוחות הכספיים לא אושרו כראוי.

התקשרויות משמעותיות עם נותני שרות וספקים נעשו ללא מכרזים.

התקשרויות משמעותיות עם שלושה ספקים גדולים נעשו ללא חוזים.

התאגיד לא יצא למכרזי זוטא למרות הצורך בכך.

הביקורת בדקה גם את היחסים הפיננסיים ומדדי ביצוע של התאגיד

הסבר קצר למושג "יחסים פיננסיים" - Financial Ratios. יחסים פיננסיים לפי דוחות כספיים של

חברה מודדים את הצלחות או כישלונות החברה ומאפשרים לקבל תמונה בהירה על המצב הפיננסי

של החברה ביום הפקת הדו"ח. יחסים פיננסיים משמשים ככלי עזר לחיזוי חדלות פירעון, עמידה

בתנאי אשראי ונותנים סימנם מוקדמים על סכנת התמוטטות, בעיית ניהול כושל, או יעילות וניצול

טוב של משאבי החברה.

גם כאן הממצאים אינם מעוררים במיוחד וזאת עוד בלשון המעטה.

רוב היחסים הפיננסים שנבדקו מצביעים על מצב בעייתי ואיתנות פיננסית רעועה שללא תמיכה חיצונית תקשה על התאגיד להמשיך ולהתנהל כעסק חי וריווחי.

אין זה מתפקידה של מועצת העיר נהרייה לנהל את התאגיד אולם ראוי היה שהדוח הזה יובא בפנייה ושיתקיים בו דיון ויוצאו המלצות לתיקון המצב.

אומנם אנו עוסקים בתאגיד אשפה אולם מקומו של דוח הביקורת הזה לא צריך להיות בזבל.

דו"ח ביקורת משרד הפנים בעיריית נהרייה 2012

משרד הפנים, באמצעות רואי חשבון חיצוניים, מבצע בכל שנה ביקורת חשבונאית בעיריית נהרייה. רואי החשבון עורכים מדי שנה ביקורת הנערכת לפי תוכנית ביקורת שהוגדרה מראש.

המחלקה לביקורת ראיית חשבון אחראית על מינוי רואי חשבון לביצוע הביקורות בעירייה לפי תכניות ביקורת מוגדרות מראש. קבלת דוחות הביקורת, בדיקתם, אישורם והפצתם לרשות המקומית, רואי החשבון עורכים מדי שנה ביקורת על כלל הרשויות המקומיות בישראל. הביקורת נערכת על פי תכניות ביקורת שהוגדרו מראש (ספר הנחיות מקצועיות לרואי חשבון) על ידי המחלקה לביקורת ראיית חשבון שבמשרד הפנים. הביקורת כוללת ביקורת על הדוחות הכספיים של הרשות המקומית (דוח כספי שנתי מבוקר) וכוללת גם ביקורת שנתית על התנהלות הרשות המקומית (דוח ביקורת מפורט). דוחות ביקורת אלו עוברים תהליך עיון על ידי רואי חשבון "מעיינים", נבדקים ומאושרים על ידי רואה חשבון שבמחלקה, ומופצים לרשות המקומית, למשרד הפנים ומבקר המדינה. הביקורת כוללת: ביקורת על הדוחות הכספיים של הרשות המקומית. הדוח הכספי ל-31.12.12 ביקורת שנתית על התנהלות הרשות המקומית. דוח ביקורת מפורט 2012. ביולי 2013 נשלחו לעיריית נהרייה הדוחות של משרד הפנים לגבי שנת 2012. לדוח צורף מכתב נלווה מאת מנהל אגף הביקורת במשרד הפנים. (המכתב מצורף בנספחים לפרק זה) במכתב נתבקש ראש עיריית נהרייה לעשות את הדברים הבאים:

למסור העתק מהדו"ח לחברי ועדת ביקורת.

לכנס את מועצת העיר לדון בדוחות.

להורות לעובדי העירייה לתקן את הליקויים.

להגיש למשרד הפנים דוח מפורט המאשר את ביצוע האמור וכל זאת עד 9.10.2013. **מכל האמור**

לעייל נכון לסוף ינואר 2014 דבר לא בוצע.

אציין כי בחמש השנים האחרונות אף דוח ביקורת של משרד הפנים לא נדון במועצת העיר .
בהמשך מצורפים עיקרי הממצאים שהועלו בביקורת משרד הפנים לשנת 2012.
בדוח המבקרים ישנה טבלת מעקב אחר תיקון ליקויים משנים קודמות . סך הכול 13 ליקויים,
מתוכם: תוקנו באופן מלא שני ליקויים בלבד תוקן באופן חלקי שני ליקויים שאר הליקויים לא
טופלו ולא תוקנו.

בהתאם לדוח הביקורת כשני שלישי מהליקויים לא תוקנו.